

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vsa leta 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vsa leta 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vsa leta 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poštnina. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiritopne petit-vrate po 12 h, če se oznanilo jedenkrat tiska, po 10 h če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Občni zbor „Narodne Tiskarne“.

V nedeljo, dne 25. maja 1902 občni zbor „Narodne Tiskarne“ ni mogel zborovati, ker je bilo po pravilih premalo delničarjev udeleženi.

Zatorej se sklicuje nov

občni zbor

delniškega društva

„Narodne Tiskarne“

na dan 8. junija 1902

ob 11. uri dopoldne

v prostorih „Narodne Tiskarne“

z istim, za občni zbor dne 25. maja 1902 določenim dnevnim redom, s pristavkom, da po §. 17. društvenih pravil ta novo sklicani občni zbor veljavno sklepa brez ozira na število navzočih delničarjev in na število od njih zastopanih glasov.

Upravni odbor „Narodne Tiskarne“.

Kaj pa to pomeni?

»Edinost«, ta melanholični tržaški list, ki vedno kaj rad vtika svoj nos v kranjske in drugih dežel gospodarske in politične razmere, je postala nekaj časa sem glede tržaških razmer, ki bi jo morale pred vsem brigati, tako mirna in ponižna, da celo najvažnejše in najnovejše tržaške skandale kar — molče prezira.

O tržaški kamori, nad katero se vse zgraža radi nečuvno škandaloznega gospodarjenja in drugačnega počenja, ki je v pogubo tržaškega mesta, ne prinese, drugače tako bistroumna in vsevedna »Edinost«, niti najmanjšega zanimivega poročila ali vsaj pojasnila.

Lloydova, plinova, vodovodna, Jorajeva, bolniška aféra, dalje devetmilijonsko mestno posojilo, o katerem se nič ne ve, kam je izginilo, boj za blaznico, zastavljalnico

itd., torej dogodki, ki vzbujajo senzacijo v vseh krogih, in o katerih prinašajo drugi listi, posebno »Il Sole«, pa tudi poloficiozni »Trieste«, dan za dnevom dolge zanimive članke, »Edinosti« pa vse to prav nič ne vznemirja; zadovolji se popolnoma s par kratkimi, meglenimi besedami. O Lloydovih sleparijah ni vedela skoraj ničesar povedati, pač pa je včeraj prinesla obširno laskavo poročilo »Lloydovega« obdnega zbora, oficialno poročilo brez najmanjše pripomnje. Nehote se nam vsiljuje vprašanje: Kaj pa pomeni ta nenavadni molk, ta prizanesljivost najhujšim nasprotnikom slovenskega življa v Trstu?

V petek je bila jako zanimiva mestna seja, v kateri je občinski svetnik Gairinger ostro napadal mestni svet radi brezvestnega zapravljanja občinskega denarja, posebno pa, ker je mesto kupilo pretečeno leto neko stavbišče za blaznico za 115.000 gold., in sicer za 15.000 gl. dražje, nego je posestnik sam zahteval; sedaj pa se smatra to stavbišče za zidanje blaznice nesposobnim in se je kupil zopet oni prostor, katerega je mestni svet svoj čas za ta smoter nesposobnim smatral. To pa, ker je sedaj postal novoizvoljeni poslanec-kamorist, lastnik tega posestva. S tem je mestno 115.000 gl. kar tja v en dan zavrglo.

K tej seji pa, o kateri so kamori nasprotujoči listi že popred pisali in oznanjevali, da pride do ostrih spopadov vsled Gairingerjevega predloga, ki je zahteval, naj se sestavi posebna komisija, da preišče glavne krivice na tem kričecem zapravljanju občinskega premoženja, k tej seji, ki jo je ves Trst pričakoval z največjo napestjo, sta prišla le dva slovenska poslanca, namreč Goriup in Dollenz, dočim so ostali trije, in sicer dr. Gregorin, dr. Rybař in Vatovec ali Vattovaz izostali. Kaj zopet to pomeni? In, nota bene, bilo je sklenjeno, voliti v to komisijo tudi slovenskega zastopnika. Kamora je predlagala dr. Rybařa, ki se je pa tej časti odpovedal vsled boleznj.

Ta dan je bila dana slovenskim poslancem jako ugodna prilika, povzdigniti svoj glas in skupno s poslancem Gairingerjem in njegovimi tovariši nastopiti proti tej bandi, ki ima mesto v rokah. Če je že bil dr. Rybař bolan, zakaj pa se nista dotične seje udeležila dr. Gregorin in Vatovec? Ali se nista marala zameriti kamorij? Gospod Vatovec je posestnik velikih kamnolomov, kjer se lomi največ kamenja za tlakovanje tržaškega mesta, in je torej umevno, da je previden, sicer bi pa itak nič ne govoril, ker nima nikake govorniške zmožnosti. A kaj je z dr. Gregorinom? Gospod Goriup se je seje udeležil, ker mu je kot bogatemu veleposestniku popolnoma vseeno, če se komu zameri ali ne, gospod Dollenz kot sodar, ne napravlja z občino nikake kupčije, torej se tudi nima ničesar bati, toda glede istotako neodvisnega dr. Gregorina se vse čudi, da je izostal, kakor se vse čudi »Edinosti« in njenemu molčanju.

Kako se že glasi stara tržaška pesem? »Il mar' è turbinoso — E la barchetta scricchiola, scricchiola...«

Naše sodne razmere.

Govor poslanca dr. Ploja v seji državnega zbora dne 21. maja t. l.

(Dalje.)

Prosim oproščenja, da se še dalje bavim z osebo gospoda dr. Pommerja. Dr. Pommer je govoril v svojem govoru o notoričnem zahrbtnem morilcu ter kazal pri tem na Gostinčarjev slučaj.

Obžalujem to zelo in posebno zaradi tega, ker ima dr. Pommer vendar socialno stališče, v katerem bi se moralo navadno imeti toliko takta, da bi ne napadal tukaj v tej zbornici nekoga, ki ni v stanu se braniti zoper natolcevanje in obrekovanje.

Gospod dr. Pommer pa se ni sramoval, imenovati učitelja Gostinčarja »notoričnega zahrbtnega morilca«. Dovoljujem si v rešitev časti tej osebi, razložiti tukaj dogodek, na katerem temelji Gostinčarjev slučaj.

Gospoda moja! Pri izgrelih povodom slovensko-češkega sestanka v Celju je bil med drugimi tudi prisoten učitelj Gostinčar v Celju. Bil je v »Narodnem domu« ter je šel potem ponoči z dvema spremljevalcema iz »Narodnega doma« v 20 do 30 korakov oddaljeno gostilno, kjer so imeli spravljene voze, s katerim so se hoteli gospodje vrniti domov — to je bilo, zdi se mi, v Žalec.

Ko so prišli gospodje okoli ogla »Narodnega doma«, bili so nenadoma napadeni in pobiti na tla. V svojem strahu je tedaj Gostinčar s svojim revolverjem streljal in pri tem zadel nekega Nemca.

Nisem v tem oziru popolnoma poučen, nočem tedaj nič pozitivnega trditi, toda mislim, da je bil eden napadalec po Gostinčarju obstreljen. Gostinčarja so postavili pred sodišče ter je bil obsojen zaradi prekoračenja silobrana.

Takšna je zadeva in jaz prepuščam vsled tega vaši presodbi, ali se sme takega moža imenovati »notoričnega morilca«, ki ni storil končno ničesar drugega, kakor da je v trenutku, ko ni bil v popolni samozavesti, da bi presodil posledke svojega dejanja, prekoračil upravičeni silobran.

Gospoda moja! Tak je slučaj in jaz morem izreči le svoje obžalovanje, da je mož takega socialnega stališča, kakor je gospod dr. Pommer, tukaj v visoki zbornici tako grdil že večkrat omenjenega Gostinčarja. (Klic: Toda mož je imel revolver že v žepu!) Da odgovarjam tej pripombi, konstatiram, da so tačas pač premnogi v Celju nosili pri sebi orožje v obrambo, Nemci kakor Slovenci.

V tem oziru se ne morem Slovencem ničesar očitati in jaz tudi Nemcem ničesar ne očitam.

Gospod dr. Pommer se je v tem govoru bavil mnogo tudi z mojo osebo ter je vedno govoril o meni kot o »c. kr. dvornem svetniku«. Nočem tudi prevdarjati, ali je posebno taktno, posebno za tovariša, da apostrofira tukaj poslanca v njegovi lastnosti, ki mu pristojna vsled njegovega

LISTEK.

Spati!

Ruski spisal Anton Čehov.

Bila je noč, in trinajstletna pestunja Varka je gugala zibel ter pela jedva slišno:

Spavaj, ljubček moj,
spavaj, ljubček moj!

Pred sveto podobo je gorela luč v zeleni kupici; preko sobe je bila napeta vrv, na kateri so visele plenice ter velike črne hlače. Plamenček je delal na stropu zeleno svitlo liso, plenice in hlače pa so metale dolge sence po peči, zibel in Varki. Kadar je luč zaplapolala, se je oživila lisa in sence, in začele so se gibati, kakor da jih je vzbudil veter. V sobi je bilo zaduhlo, dišalo je po jedilih in po črevljarnici.

Dete je jokalo. Bilo je že davno hripavo in trudno od vpitja, a kričalo je venomer, ne da bi bilo možno določiti, kdaj se pomiri.

Varka bi bila tako rada spala! Oči so se ji zapirale same, glava se ji je nagibala naprej in vrat jo je bolel. Jedva je dvigala trepalnice ter premikala ustnice. Njen obraz je bil izsušen in ckorel, in zdelo se je, da ji je postala glava majhna kakor glavica buciice.

»Spavaj, ljubček moj!«... Za ognjiščem je cvrčal cvrček. V sosednji sobi sta smrčala črevljar in njegov pomočnik; zibel je tužno hreščala in Varka je tiho pela. Vse to se je zjediniilo v nočni tišini v godbo, katero človek tako rad čuje, ako je v postelji. Ali sicer draži in muči taka melodija, ker sili človeka spat, kar je pa nemogoče.

Ko bi Varka, česar jo varuj Bog, zaspala, pretepala bi jo črevljarica.

Luč je plapolala, zelena lisa in sence so se premikale, zlezle v polzaprte, otrple oči Varke in se združile tam pred njenimi polspečimi čutnicami v meglene sanje. Zagledala je temne oblake, ki so se podili po nebu ter so upili kakor majhni otroci. Potem je zapihal veter, oblaki so izginili in Varka je zagledala široko, veliko cesto, katero je pokrivalo gosto blato. Po cesti so se vozili vozovi, vlačili so se ljudje z bisagami na hrbtu, švigale so sence sëmintjã. Skozi mrzlo, temno meglo je bil videti na obeh straneh gozd. Mahoma so se udrle sence, in ljudje z bisagami so popadali v mehko blato. »Zakaj neki?« je vprašala Varka. »Da bomo spali; da bomo spali«, so jej odgovorili. Začeli so spat, trdno in sladko, toda na brzobjavnih drogih so sedeli krokarji in vrane, ki so kričale kakor otroci in so jih skušale zbuditi.

»Spavaj ljubček moj...« je mrmrala Varka in se je začutila nakrat zopet v temni, zaduhli koči.

Na tleh se je zvijal njen pokojni oče, Ivan Stepanov. Videla ga ni, a čula je, kako se je metal vsled bolečine sëmintjã in je ječal. Rekel je, da mu je nekaj pošlo. Bolečine so postale tolike, da ni mogel spregovoriti niti besedice. Potegal je le zrak vase in zobje so klopotali:

»Bum, bum, bum, bum...«

Kakor bobnanje bobna.

Mati Pelageja je tekla v grad in je sporočila gospodi, da umira Jefim. Bila je že dolgo od doma in bi morala takoj zopet priti. Varka je ležala za pečjo in je poslušala očetov »bum, bum, bum«. Potem je slišala, da se je pripeljal do kočje voz. Gospoda je poslala mladega zdravnika iz mesta, ki je bil pri njej na obisku. Zdravnik je vstopil. V temi ga ni bilo možno videti, slišalo se je le, da so zahreščala vrata, in da je zakašljajal.

»Prižgite luč!« je dejal.

»Bum, bum, bum«, je odgovoril Jefim. Pelageja je planila k peči in je začela iskati vžigalice. Tako je prešla minuta. Naposled je našel zdravnik v svojem žepu vžigalice in jo je vžgal.

»Tako, gospod, takoj«, je rekla Pelageja, tekla vun in se vrnila čez nekaj časa s koščkom sveče.

Jefimova lica so žarela, oči so se svetile in njegov pogled je bil tako oster, kakor da hoče videti skozi zdravnika in kočjo.

»No, kaj ti pa je?« je začel zdravnik ter se je nagnil k njemu. »Oho, ali ti je že dolgo tako?«

»Zakaj? Vaše blagorodje, čas je umreti. Nič več ne smem živeti.«

»Oh, neumnost, ozdravimo te.«

»Kakor želite. Vaše blagorodje, udano se vam zahvaljujem, toda vem... Kadar pride smrt... tedaj je konec.«

Doktor se je bavil četrt ure z Jefimom, potem je vstal in dejal:

»Tu ne morem jaz ničesar storiti. V bolnišnico moraš, da te operirajo. Pelji se takoj tja. Takoj! Sicer je že pozno, v bolnišnici bodo že vsi spali, a to nič ne dé, dam ti par besed seboj. Ali slišiš?«

»Ali kako naj se pelje?« je vprašala Pelageja, »mi nimamo konj.«

»Nič ne dé. Prosil bom gospoda, da vam jih pošlje.«

Zdravnik je odšel, luč je ugasnila, in čuti je bilo zopet le »bum, bum, bum«. Čez pol ure je pred hišo nekaj zadrdralo. Gospod je poslal voz, ki naj bi popeljal Jefima v bolnišnico. Jefim se je odpravil in se odpeljal.

Potem je prišlo svitlo, lepo jutro. Pelageje ni bilo doma, šla je v bolnišnico, da bi izvedela, kaj se je zgodilo z Jefi-

službovanja od zunaj. Mislim, da mož, kakor gospod dr. Pommer, ki si toliko domišljuje na svojo neodvisnost in neuklonitev na zgoraj in spodaj, bi moral opustiti poslanca, ki ima zastopati tukaj v zbornici koristi ljudstva in svojih volilcev po svojem lastnem prepričanju in ne po svoji službeni lastnosti, in ta način apostrofirati ter delati s pokazivanjem na stališče dotičnika v organizmu državnih činiteljev na nekake sklepe glede njegovega delovanja kot poslanec.

Vem, kaj mi je storiti in prepričan sem, da ne bom nikoli prišel v nasprotje s svojim službenim stališčem, zakaj jaz pripadam k onim, ki imajo tudi v narodnih in političnih vprašanjih pred očmi, ne samo s čustvi delovati, temuč tudi s pametjo in nikdar pozabiti, da živimo v Avstriji v narodnostni državi in da bi morala biti naša naloga, ne vedno posegati po onem, kar nas loči, temuč tudi po onem, kar nas veže. (Pritrjevanje.)

Pridem sedaj zopet nazaj na predmet, ki sem se ga dotaknil v začetku svojega govora, na zistem, ki ga je opazovati pri imenovanjih sodnih uradnikov na Štajerskem. Justična uprava nam vedno ponavlja, da njo vodijo pri vseh njenih imenovanjih strogo objektivni momenti, kakor strokovna in jezikovna usposobljenost, službena starost in starostna vrsta in druge morda specialno obstoječe razmere in da justični upravi ne pride niti zdaleka na misel, dati pristajam ene narodnosti pred pristajši druge narodnosti kakršnokoli prednost.

Dovolite mi, gospoda moja, da doprinesem s konkretnimi podatki v roki dokaz, da te trditve ne odgovarjajo resničnemu položaju. Okolnost, da je šef justične uprave vsled svojega bolehavega stanja zadržan, da bi bil danes sem prišel, in človeško čustvo, ki ga pač izkazujemo onemu, ki trpi, mi prepoveduje, se baviti natančneje ali sploh z osebo šefa justičnega ministrstva ter doprinesiti dokaz, da je ta zistem neodkritosrčnosti, ki igra v področju graškega deželnega nadsodišča, našel tukaj v osebi nj. ekscelence gospoda pravosodnega ministra, tipičnega zastopnika.

O tej žalostni točki ne bom dalje govoril, temuč si bodem le dovolil navesti one date, ki doprinesejo po mojem prepričanju nezmotljiv dokaz, da ta moja citirana navajanja o nepristranosti najvišje justične uprave, kakor se je odgovarjalo v interpelacijskem odgovoru, in sicer v seji 11. aprila 1902, ne odgovarjajo resničnemu položaju.

Da vam doprinesem dokaz, kako se odlikujejo gotovi krogi pri imenovanjih na Spod. Štajerskem, dovolim si sledeče navesti. Avskultantje dr. Matevž Dolenc, dr. Milan Škrlič in Valentin Levičnik so predložili dne 22. julija, oziroma 29. julija, oziroma 5. avgusta 1900 pri deželnem nadsodišču v Gradcu prošnje za pripustitev k izpitu za sodne uradnike. Termin se je dovolil tem gospodom za 29. septembra, oziroma 6. oktobra, oziroma 3. novembra 1900.

Dne 9. avgusta 1900, tedaj po oddaji omenjenih prošenj za pripustitev k sodnim izpitom, je dovršil sin predsednika

mom. Neki otrok je jokal, in Varka je čula, kako je pel neki glas: »Spančkej, ljubček moj...«

Pelageja se je vrnila, napravila je križ in šepetala:

»Še ponoči so ga zdravili, zjutraj pa je izročil Bogu svojo dušo. Nebo mu bodi milostljivo v večnosti! Rekli so, da je bilo prepozno. Moralo bi se bilo prej zgoditi.«

Varka je šla v gozd in se je tam jokala. Nakrat pa jo je udarilo nekaj tako zelo v tilnik, da je butnila z glavo v drevo.

Odprla je oči in videla je, da stoji črevljar pred njo.

»Kaj je to, ti paglavka? Otrok joka in ti spiš«, je dejal.

Potegnil jo je surovo za uho, ona je zmajala z glavo, gugala je zibel in brnela svojo pesem. Zelena lisa, sence hlač in plenice so se premikale in jej migale ter so jo kmalu iznova premagale. Zopet je bila tu široka blatna cesta. In ljudje z bisagami na hrbtih in sence so legle in so trdno zaspale. Med tem, ko jih je Varka gledala, se je je lotilo nepopisno hrepenenje po spanju. Z veseljem bi bila legla k njim, toda mati Pelageja je šla poleg nje in jo je gonila naprej. Šli sta v mesto v službo. (Konec prih.)

graškega dež. nadsodišča, g. dr. Venclj Gleispach, glasom konkret. stat. svoje dveletno službovanje. Mogel je tedaj v najugodnejšem slučaju 9. ali 10. avgusta predložiti svojo prošnjo za pripustitev k sodnemu izpitu. Dr. Gleispachu, sinu predsednika dež. nadsodišča, se je že v mesecu avgustu l. 1900 dovolil termin za izpit, (Čujte! Čujte!) in je že avgusta napravil izpit, je bil takoj poklican v justično ministrstvo ter je postal že 5. oktobra 1900 adjunkt.

Ako se vé, da so prosilci za izpitni termin dr. Dolenc, dr. Škrlič in dr. Levičnik sinovi staršev, ki niso v posebno ugodnih gmotnih razmerah, ki zelo težko čakajo, da dobijo njihovi sinovi že enkrat kaj plače, ki jim omogoči, doseči primerno življenje, potem pač ni dovoljeno, in tudi ne utemeljeno, da se dela taka protekcija. Oba gospoda dr. Dolenc in dr. Škrlič sta postala pristava šele 4. decembra 1900. In ravno pred koncem leta 1900, mislim v drugi polovici leta 1900, so se kopicile prošnje slovenskih avskultantov za pripustitev k sodnim izpitom pri predsedništvu deželnega nadsodišča v Gradcu.

Predložilo se je bilo namreč pet takih prošenj. Nad tem pa so bili najbrže pri predsedništvu deželnega nadsodišča v Gradcu zelo prestrašeni, in naenkrat se je reklo, da je dovolj prosilcev za službe sodnih pristavov, ki so popolnoma zmorni slovensčine. Izgovor, da ni takih ljudi in da se morajo take moči, ki so na razpolago, poslati na Kranjsko, bi tedaj pri vsakojakem nameščenju ne bil veljal. Kaj so tedaj storili? Za izpraznjene službe pristavov v Mariboru in Ptujju so imenovali po enega sodnega pristava iz Velikoveca in Voitsberga. S tem sta bili seveda izpraznjeni mesti zasedeni z Nemcema, in je bilo s tem avskultantom slovenske narodnosti, ki so napravili izpit z vspehom, za bližnjo dobo odvzeto upanje, da bi dobili službe v domovini. To se imenuje povpeševati službo.

Nadaljni dokaz o odlikovanju nemških prosilcev. Pri mariborskem okrožnem sodišču je bila razpisana služba deželnega sodnega svetnika. Za to mesto deželnega sodnega svetnika je nastopil dež. sodni svetnik Ferik v Radovljici kot prosilec za preместitev. Naši poslanci, ki so se zanimali za to zadevo, so dobili tako od predsednika deželnega nadsodišča Gleispacha kakor tudi od tačasnega justičnega ministra Ruberja in osebnega poročevalca v justičnem ministrstvu popolno zagotovilo, da bo dobil mesto ta deželni sodni svetnik, z ozirom na njegovo popolno kvalifikacijo in ker je po službeni dobi najstarejši prosilec. V resnici pa jo je dobil mnogo mlajši.

Drugi slučaj se tiče pri okrožnem sodišču v Celju nastavljenih avskultantov dr. Cvetka in dr. Fehleisena. Oba so pritegnili v kazensko preiskavo. Prvega zaradi tega, ker se je baje pri pevski veselici v Celju z balkona »Narodnega doma« zaničljivo posmehoval na množico, dr. Fehleisena zato, ker je neki s palico tepel dva češka tehnika. Preiskava pa se je proti obema vstavila, dr. Cvetko pa je bil nekako disciplinarno premeščen v Novo mesto; razun tega mu je odrekel predsednik okrožnega sodišča sposobnost za pripustitev k sodniški izkušnji; dr. Fehleisen je ostal v Celju, zadnji je bil 6. februarja l. 1900 imenovan za sodnega pristava pri okrajnem sodišču v Slovenji Bitrici, a je mogel fungirati tam, ker ni zmogel slovensčine, le kot pomožni sodnik. Za imenovano mesto je prosil tudi sodni pristav dr. Doljak kot prosilec za premeščenje, a je vkljub svoji izvrstni kvalifikaciji in višjemu činu propadel. Isti je pač po rodu Slovenec. Čudno hitro je bilo imenovanje dr. Fehleisena za pristava — dne 16. februarja 1900 je položil sodniški izpit, dne 4. marca 1900 je bil imenovan za pristava — do čim sta bila avskultanta slovenske narodnosti Sterle in Tekavčič, ki sta napravila sodniški izpit nad štiri mesece pred dr. Fehleisnom, šele dne 16. februarja 1900, tedaj nekaj pred dvema tednoma pred dr. Fehleisnom imenovana za sodna pristava, dasi je bilo kakih deset mest, za koje se je zahtevalo znanje slovensčine, nezasedenih.

Spomladi 1900 je bil slovensčine popolnoma zmorni dr. Pompe, ki je služboval pri okrožnem sodišču v Celju, imenovan za sodnega pristava. Toda ne za

takrat prazno mesto v Brežicah, temuč za Krško na Kranjskem, dočim je bil sodni pristav v Krškem, Roth premeščen k okrajnemu sodišču v Brežicah. S tem se je zopet doseglo, da je bil kompetent, ki je bil popolnoma zmogel slovensčine, premeščen iz Štajerske na Kranjsko, dočim se je na drugi strani porabila prilika, spraviti Nemca iz Kranjske na Štajersko.

Zelo značilen je tudi način, kako se je izvršilo nameščenje službe okrajnega sodnika v Ljutomeru. Za to mesto je prosil tudi neki deželni sodni svetnik, ki je imel za to popolno kvalifikacijo, vsled česar je tudi bilo pričakovati, da se bo uslišalo njegovi prošnji.

To pa se ni zgodilo. Zopet se ni maralo slovensčine popolnoma zmognega deželnega sodnega svetnika, ki je po svojem prepričanju in narodnosti Slovenec, spraviti v Ljutomer, ker bi bilo to pomenilo ojačenje slovenskega in slabljenje nemškega elementa Ljutomerškega. Na drugi strani pa se ni dalo ničesar ugovarjati kvalifikaciji dotičnika in zaradi tega bi tudi ne bilo vzroka, ga ne imenovati za Ljutomer.

Kaj so tedaj storili? Naenkrat so našli pri predsedništvu deželnega nadsodišča v Gradcu, da ima dotični prosilec svaka, ki slušbuje v Ljutomeru pri nekem odvetniku za solicatorja in se je reklo: To ne gre, da je okrajni sodnik v svaštvo z odvetniškim solicatorjem. (Veslost.) Mogla bi vsled tega morda trpeti cela justica.

Po čudnem naključju pa je bilo v istem času izpraznjeno tudi mesto okrajnega sodnika v Pazinu; to mesto je dobil neki prosilec, ki je bil z najplivnejšim možem v Pazinu, z ondotnim poštarjem v razmerju zeta.

Pri tem razmerju ni igralo svaštvo absolutno nikake vloge, dočim je bila ta okoliščina v slučaju, ko bi bil imel priti sodni funkcionar slovenske narodnosti v Ljutomer, izvenredno velike važnosti. (Poslanec Walz: In sedaj nam pripovedujte, kako ste postali dvorni svetnik. — Veslost.) Ako vas zanima, gospod Walz, povem vam to pozneje, ko bom zaključil svoj govor. (Dalje prih.)

V Ljubljani, 4. junija.

Državni zbor.

Predvčerajšnje sejo je interpeliral posl. dr. Šusteršič zaradi finančnega položaja južne železnice. K točki dnevnega reda o davčnih olajšavah za stanovanja delavcev je podal posl. Choc resolucijo, s katero se vlada poziva, da dovoli državne podpore delavskim zadržugam, ki se bavijo z napravami delavskih stanovanj. Med drugimi govorniki se je oglasil tudi posl. Žitnik, ki je navajal, da so tudi rokodelci in obrtniki glede zdravih stanovanj ravno v tako neugodnem položaju kakor delavci. Posl. Hagenhofer se je zavzemal za določbo, da se tudi stanovanja kmetskih delavcev z onimi kmetskih posestnikov vred oproste davka. Zakonski načrt se je končno sprejel z nekaterimi izpremembami. Potem preide zbornica k drugi točki: izprememba zakona o zemljiščnem davku. Govoril je le Rataj, na kar se je razprava prekinila, da je podal ministrski predsednik obširna pojasnila o krvavih dogodkih v Lvovu. Pri tem so socialni demokratje večkrat hrupno ugovarjali. Danes podajo v tej zadevi dva nujna predloga.

Minister Rezek odstopi?

Češki klub je dosegel, da se je predloga glede davka na vozne listke postavila na dnevnem redu drž. zbora s prvega mesta na peto. S tem je skoro onemogočeno, da pride predloga v tem zasedanju še na vrsto. Čehi povdarjajo, da treba najprej odpraviti mitnice in potem šele iskati pokritja za odpadle dohodke, ne pa določati prej pokritje, potem pa šele odpraviti mitnice. Čehi tudi nimajo poročstva, da se novi davek res porabi v svrhu pokritja odpadlih mitničnih dohodkov ter za zvišanje pokojnin uradniških vdov in za izboljšanje diurnistovskih plač. Potrebščine je možno baje pokriti tudi iz blagajniških prebitkov ter novega davka sploh ni potreba. Vlada naj bi se s svojim proračunom zadovoljila, zasedanje odgodila in sklicala deželne zbore. Od poslancev ni možno zahtevati, da dovolijo na koncu zasedanja 38 milijonov za topove in še 16

milijonov brez natančnih določeb in brez garancij. Vlada je za sedaj Čehom ugodila, a vendar se misli še nadalje z njimi pogajati radi novega davka. Diurnistom bi se morale namreč plače zvišati že s 1. avgustom, vdovam pa pokojnine izboljšati. Tako pa se pred 1. julijem 1903 pokojnine ne vravnajo. Češka društva diurnistov prosijo češke poslance, naj odnehajo, a tudi deputacija uradniških vdov je prosila Čehe, naj vravnajo pokojnin pospešijo. Minister Rezek je zagrozil baje, da odloži svoj portfelj, ako zmagajo češki radikali v klubu in če se Čehi končno vendarle ne udajo radi davka na vozne listke.

Konec vojne v Južni Afriki.

V Vereenigingu so morali Buri pokopati svojo svobodo in neodvisnost, za katero so se borili kakor junaški Leonide. Transvaal in Oranje sta brez zunanje in brez notranje samostojnosti, Buri so docela podvrženi podaniki kralja Edvarda ter imajo danes manj pravic kakor drugi kolonisti angleške svetovne države. Transvaal in Oranje se v svoji državno-pravni poziciji z Avstralijo in Kanado ne moreta niti primerjati. Chambérlain in Salisbury sta popolnoma zmagala, Krüger pa pri sklepanju miru ni imel nobene besede. Pogodbo so podpisali: Kitchener in Milner imenom angleške vlade, Steijn, Dewet, Olivier in Hertzog za oranjsko vlado, Schalk Burger, Reiz, Louis Botha in Delarey pa za transvaalsko vlado. Niti v vprašanju glede volilne pravice niso dosegli Buri prav ničesar. Ali dobe Kafri pravico voliti, se odloči namreč šele tedaj, ko dobi Južna Afrika samostojno upravo. Ugodna je določba, da se za povrnitev vojni stroškov na zemljišča ne naloži nov davek. Kakor hitro možno, se nastavi v vsakem okraju komisija, kateri bo predsedoval angleški uradnik in v kateri bodo tudi burski zastopniki. Ta komisija bo skrbela, da se vrnejo begunci in ujetniki na svoja stara bivališča ter da se jim sezidajo ali vsaj popravijo farme. Buri dobe posojila. Kolonisti s Kapa in iz Natala, ki so se vdeležili vojne, izgube do smrti volilno pravico. Uradniki pa pridejo pred vojno sodišče ter bodo najstrožje sojeni. Dovoljene so vse kazni, samo na smrt ne bo obsojen nihče. Vlada v Natalu ho sodila ustaše po svojih zakonih. Buri torej tudi glede Holandcev, ki so jih podpirali v borbi proti Angliji, niso dosegli ničesar. Holanci so izročeni angleški pravici ter bodo morali najkrutejše trpeti za to, ker so šli svojim bratom na pomoč. Sicer še niso vse manjše določbe miru znane ter je možno, da je med njimi tudi več takih, ki so za Buré ugodne, ali bistva tudi te točke ne izpremene. Buri so brezpogojno kapitulirali, se odpovedali neodvisnosti in svobodi ter priznali angleškega kralja svojim suverenom. Južna Afrika je danes docela angleški teritorij.

Najnovejše politične vesti.

Obnovitev pogodbe z donavsko parobrodno družbo je sprejel budgetni odsek nespremenjeno. — Glede sklenjenega miru med Buri in Angleži poda danes vsenemška zveza v drž. zboru predlog, naj izreče zbornica zadoščenje, da se je boj ponehal, izreče pa naj obžalovanje nad angleško trdosrčnostjo pri mirovnih pogojih, kakor tudi velesilam, ki se niso pobrigale, da bi se bil razpor pravočasno in primerno rešil. — Za ustanovitev katoliške teološke fakultete v Strassburgu je sedaj tudi papež, ker je dobil Vatikan zagotovilo, da bo imel pri imenovanju profesorjev odločilno besedo škof v Strassburgu. — Sultanov strah. Sultan je zapovedal topniški vojni šoli, da ne sme vzeti seboj k vajam v bližini Carigrada prave topove, temuč le navadne cevi. — Vstaja v Južni Ameriki. Vstasi so podložili rove pod mesto Bosca del Toro, ki so se razletele baš, ko so korakale vladne čete v mesto. Večina vojakov je bilo usmrčenih. — Dvajsetletnico Garibaldijeve smrti so obhajali v ponedeljek na grobu junaka v Capri. Prišlo je na tisoče ljudij. Kralja in kraljico je zastopal justični minister, parlament pa 70 senatorjev in poslancev. — Avstrijska centralna zveza za varstvo kmetijskih in gozdarskih

interesov je izjavila v svoji seji, da je pogodba z Ogrsko nesprejemljiva, ako se ne postavi v njo določba, da se morajo živinski transporti iz Ogrske na meji preiskati po komisiji ogrskih in avstrijskih živinozdravnikov. — Novo francosko ministrstvo sestavi ali Brisson ali pa Combes. — Zaključek delegacijskega zasedanja bo v ponedeljek, dne 9. t. m.

Dopisi.

Iz Novega mesta. V za njem dopisu sem se omejil na to, da v kratkih potezah označim, kako bi se dalo napraviti mir in sporazumljenje med mestom in med vasjo Kandijo, ki živi sedaj kakor polip od vseh naprav in uradov mesta. Sprožil sem novi vprašanje o združitvi Kandije z Novim mestom. Stvar je gotovo važna. Kolikor mi je znano, je mestni zastop že pred leti izvolil poseben odbor, kateri ima to vprašanje vsestransko razmotrivati in mestnemu odboru o tem poročati. Po vsem sodeč, ta odbor svojega dela še do danes ni začel. Združitve vasi Kandije z mestom, je pa danes pereče vprašanje in vsi odločilni faktorji morali bi se poprijeti tega vprašanja in ga končno urediti. To bi morala biti kot prva naloga mestnega odbora.

V novejšem času začel je gospod dvorni svetnik Šuklje, akoravno častni meščan Novega mesta, delovati nekako tako, kakor bi hotel mestu škodovati. Morda nima namena, ali njegovo postopanje napravlja tak utis. Gospod dvorni svetnik očita sedaj mestu razne napake in vendar je on bil zastopnik mesta, vprašamo, ali ni teh napak tudi prej bilo? Zakaj zdaj meče polena razvoju mesta pod noge? Zakaj so mu danes nekateri meščani neljubi, prej so pa bili njegovi stebri? Ali je pozabil, da se ima v prvi vrsti zahvaliti Novomeščanom, da ne sedi več kot profesor na kaki gimnaziji? Nemaramo očitati nevhvaležnosti nikomur, ali postopanje g. dvornega svetnika napram Novemu mestu ni lepo.

Gospod dvorni svetnik Šuklje se baha, da bo de vse storil, da se gimnazija v vasi Kandija sezida. Dobro! Znajpte, da si bodo Novomeščani to dobro zapomnili in tudi vse korake storili, da to preprečijo. Toliko o tem za danes. — Vodovod lepo napreduje in je upanje, da za dva meseca bomo že dobro vodo dobili. Ako je tudi mesto veliko žrtve doprineslo, vendarle je bil vodovod prepreden za bodočnost mesta. Pač pa bi svetovali županstvu več eneržije nasproti podjetniku. To je vendar od sile, da se še danes v nobeni ulici ne more brez nevarnosti hoditi, in bilo bi nujno potrebno, da se podjetniku naloži, da ima vse ulice primerno poravnati ter odstraniti vse kamenje in zemljo, ki sem in tam razmetano leži po vseh ulicah.

Iz Polzele. Zaradi oblastnega postopanja župnika Attenederja proti zavednim in razsodnim polzelskim fantom ni bilo tukaj na Telovo nobene procesije. Župnik je namreč zapovedal, da morejo tisti fantje bandere nositi, kateri so njemu krone šteli ter nosijo na prsih svetinjo, Marijine družbe znamenje. Pogumni fantje so se pa taki predrznosti župnika uprli, rekoč: »Naj pri starem ostane, mi smo bandera kupili, mi homo iz naše sredine tovariše za nosače bander izvolili, kakor do sedaj.« Ker se pa župnik tem pravičnim zahtevam ni hotel ukloniti, je procesijo ustavil. Govori se, da pojde deputacija v Maribor, da nam škofijstvo Kristusovega, pa ne papeževga naslednika pošlje. Ljudje pravijo, župnik nima v farniti enega pristaša več. Še tretjeredniki in tretjerednice so ga zapustili. Polzele je tedaj farških podrepnikov in Attenederja hvala Bogu prosta. Ljudstvo bo pri litanijah molilo: »Rimskih farjev reši nas, o gospod!« Bog tega župnika je denar. Vera mu je samo molzna krava. Namesto ljubezni razširja prepir med sosedi in med zakonskimi ljudmi. On je Polzelane v dva tabora razcepil. Pred njim je bil mir, za njim prepir. Slomškovi, zapomnite si!

Občinski svet ljubljanski.

V Ljubljani, 4. junija.

Včerajšnji seji je predsedoval župan Hribar, ki se je v svojem nagovoru spominjal s toplimi besedami časnikarskega

shoda, izrazil obč. svetu svojo zahvalo in sporočil tudi zahvalo društva »Smetana« za pokroviteljstvo obč. sveta.

Za nujne poprave v mestni ubožnici na Karlovski cesti se je dovolila svota 900 K.

Ponudba Josipa Koutnega glede zameljave njegovega sveta ob Dunajski cesti s svetom občine ob Celovski cesti je bila odklonjena, istotako prošnja ljubljanskega »Drsalnega društva«, naj se mu odpiše najemščina za l. 1901.

Glede celonočne razsvetljave v posopju meščanske imovine se je sklenilo, da se opusti. Od vseh strank je bila le jedna dovolj patriotska, da je hotela prispevati k tej razsvetljavi.

Glede Josip Spalkove ponudbe za odkup mestnega sveta ob Levstikovih ulicah se je sklenilo zahtevati 24 K za kvadratni seženj, a svet se proda le pod pogojem, da se zgradi vila tekom leta.

Prošnji nadučitelja Črnagoja za brezplačno prepustitev pridelkov na kmetijskem preskuševališču na Barju se je ugodilo. »Bolniškemu in podpornemu društvu zasebnih in pomožnih uradnikov« je bil dovoljen prispevek 100 K, »Splošnemu slov. ženskem društvu« pa 200 K. Kot nagrado tistim stražnikom, ki zasledujejo pse brez mark, 100 K.

Nadalje je bilo sklenjeno opustiti zgradbo projektovane ograje mej Krejčičjevo in Gerberjevo hišo, odobriti parcelacijo A. Korsikovega posestva ob Bleiweisovi cesti in uravnati uvoz pri dr. Fran Mundovi hiši na Rimski cesti.

Glede poprav v ljudski kopeli se je sklenilo dovoliti kredita 5900 K. Poleg tega se je naročilo magistratu, naj se natančno dožene, koliko odškodnine ima plačati tvrška Art.

Rekurz Ivana Mavca, hišnega posestnika v Rečnih ulicah, je bil odklonjen.

Glede naprave parka v Vegovih ulicah se je sklenilo, naj se »Banki Slaviji« dovoli, da popravi severni zid svoje hiše v sedanji črti, naj se občina zaveže, odkupiti potrebni svet od te banke po 47 K štirijaški meter in naj se dovoli 600 K za napravo javnega parka ter postavi to točko v proračun bodočega leta. Vsi ti predlogi so bili sprejeti.

II. mestnemu slov. otroškemu vrtcu se je podelila stalna dotacija 100 K na leto. Priziv mesarja Antona Slovšeta zaradi prodaje mesa na stojnicah v šolskem drevoredu je bil odklonjen.

Mestnemu vrtnarju se je naročilo, naj primerno poreže lipe, ki baje jemljejo hiši gospe Pfeiferjeve svetlobo, odkloni pa se nasvet, da se napravi nov park v Lattermannovem drevoredu.

Obč. svet. Šubic poda potem poročilo direktorja mestnega vodovoda o računskem sklepu za l. 1901. Iz poročila so posebno sledeče številke zanimive: Prebitek vodovodne uprave znaša 31095 K, torej večjo svoto, nego je postavljena v proračun. Porabilo se je v minoletem letu 1.195 milijonov litrov vode, to je na mesec 99 milijonov, na dan 3320000 litrov. Na vsako glavo treznega ljubljana pride 90 l vode na dan. 8 vlakov po 40 vozov bi potrebovalo, da bi vodo vsacega dneva speljalo. Tekla bi ta dneva voda 41½ ure po naši ljubljani in ne majhno mestno dvorano bi se lahko — če bi bila velikanski pisker — napolnila 1038krat. Poročilo se je vzelo s pohvalo na znanje.

Dopisa c. kr. dež. sodnije v zadevi dodaje električnega toka za justično palačo, se je obč. svet izrekel negativno.

Končno je interpeliral obč. svetnik Turk župana glede naprave stranišča ob Karlovski cesti. Obč. svet je storil v tej stvari itak že sklep — kaj je torej z njim?

Župan omeni, da je posestnik sam proti napravi, da se pa vršijo poizvedbe in pogajanja za drugi prostor.

Obč. svetnik Predvojni priporoča tudi hitro razpravo.

S tem je javna seja končana.

Izpred sodišča.

Včerajšnji dve obravnavi porotnega sodišča sta se vršili pod predsedstvom g. deželnosodnega nadsvetnika Schneditza. Javni tožitelj je bil funkcionar drž. pravdnštva g. Pettauer, zagovornik pa g. dr. Hudnik.

I. Oropani berač. Da kdo napade semtertja iz dobičkaželjnosti kakega bogatina, je naposled umevno. A napad in oropanje starega, povsem uboega berača, ki se vrši radi par krajcarjev, — to živinsko dejanje se pač celo v kriminalnih dnevnih redkokdaj zasledi. Na obtožni klopi sedi 28letni posestnikov sin France Kreč iz Krlovca. 28. prosinca je bil ta človek, ki je notorični pijanec in delomržen ter že radi goljufije opetovano, radi tepeža večkrat predkaznovan, v gostilni Marije Sešek. Za njim je prišel 58letni berač Matija Ilija in zahteval žganja. Ker mu ga krčmarica ni upala precej dati, je pokazal srebrn goldinar, češ, da ima še dovolj denarja. Dobil je na to svoje žganje in kmalu potem odšel. Za njim pa je šel toženec, ki je celo stvar videl. Na poti od Holmca na Nošče je berača napadel, ga vrgel ob tla, davil in pretepal, ter krvavečemu končno s silo

oropal goldinar in nekaj vinarjev. — Že preje — dne 1. decembra m. l. — se je toženec nekemu Korošču hlinil, kakor da bi bil njegov prijatelj. Korošec ga ni dosti vpošteval, ker ga je že od prej poznal. Zato ga je toženec zunaj napadel z nožem, ga osuval in težko ranil. 24. novembra zvečer ob polu 8. uri pa je prišel v hlev Janeza Šaca s helebardo, koje se rabi pri ponočni straži. Prišel je razgrajati in ko ga je Šac posvaril, mu je nevarno žugal, da ga tako udari, da mora precej krepiti itd. 21. novembra je prišel v hišo Pirnata in dobil kos kruha. Zahteval je pa od domačih deklet še denar za žganje. Ker ga ni precej dobil, je pričel razgrajati in žugati. Končno je dejal, da bo tako naredil, kakor neki pobič, ki je povzročil požar. Toženec priznava večino in porotniki pritrdijo glavnim vprašanjem jednoglasno. Sodni dvor ga obsodi na 12 let težke ječe z navadnimi postji, temnicami in trdimi ležišči.

2. Požigalec Likar. Radi hudo delstva požiga se je imel potem zagovarjati l. 1851 rojeni Peter Likar, oženjen-bajtar iz fare Križ, v Borevniku stanujoč. Prestal je že te-le kazni: 3 dni radi pretepa, 24 ur radi tatvine, 3 dni radi razji žaljenja časti, potem radi žaljenja časti zopet 2 dni, zaradi pretepa 5 dni, radi tatvine 3 tedne, radi težke telesne poškodbe 3 mesece, radi javnega nasilstva 2 meseca, radi tatvine 6 mesecev, radi goljufije 10 mesecev, razžaljenja 14 dni; najzadnje je bil obsojen radi javne posilstva na jedno leto in v tej kazni sedi ravnokar. Zagovarja ga dr. Kapus. Obtožnica pravi: V noči od 8. do 9. julija nastal je na Dolniku ogenj, ki je požgal celo šupo in napravil za 1000 K škode. Toženčeva lastna žena je izrazila takoj mnenje, da je njen malopridni mož ogenj napravil. Toženec je nevaren človek, ki živi že dlje časa s svojo ženo v neslogi, ker ji je večkrat pretil. Zato tudi ni hotela več pri njem biti in je stanovala pri pogorelcu Francetu Dolžanu. Omenjeno noč je prišel toženec, ki je bil na Dolžana seveda silno hud, malo pijan domov. Šel je v hlev, kjer je ponavadi spal. Slekkel se pa ta večer ni. Dekleta so v hiši večkrat ponoči slišala, da se hlevna vrata odpirajo. Nakrat je nastal v Dolžanovi šupi ogenj. Požigalec je moral vse prav dobro poznati, ker niti pes ni zalagal. Toženec prizna dalje sam da je jezen na Dolžana že dolgo časa. Poleg tega je večkrat pretil, da bode vse zapalil in požgal in še po požigu je dejal, da bode še uto za seno požgal. Pri včerajšnji obravnavi pa je vse tajil in se prav spretno zagovarjal. Izvedelo se je pa tudi, da je toženec priznal svoje dejanje nekemu Veburu, s katerim je bil skupaj zaprt. Dejaj je celo, da je prav veselo ogenj gledal in pri tem tobak kadi. Sodba: Porotniki so spoznali toženca krivega. Sodni dvor ga je potem obsodil na 13 let težke ječe z letnim postom. To je 14. kazen, katero bode pa nastopil šele, ko prestane enoletno ječo, v kateri ravnokar sedi.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 4. junija.

— Kraih trgovske firme Konrad Schumi. Štiri leta je tega, kar je g. Konrad Schumi v Ljubljani otvoril trgovino z manufakturnim blagom — in sinoči je prišlo do kraha. Firma Schumi je vzela žalosten konec. Ko je začela pred štirimi leti kupčevati, je drlo vse v to prodajalno. Ljudje so prodajalno kar oblegali in se drenjali vanjo, kakor da se dobiva vse zastoj. To so provzročile izredno nizke cene. Pri Schumiju se je dobila vsaka stvar za polovico ceneje kakor v drugih prodajalnah in to je ljudi tako premetilo, da se niso menili za kakovost blaga in da niso vprašali za razmerje med ceno in kvaliteto. Takrat se je kar govorilo, da uniči Schumi vse druge trgovce. Res so bile druge trgovine dolgo časa prazne in pretekli so meseci, predno so ljudje spoznali, da pri Schumiju dobe nizkim cenam primerno blago. Trg ljubljanski je vsled te divje konkurence silno trpel. Trgovci so bili prisiljeni, dobiti blaga, ki ga morejo prodajati po nižjih cenah, nego je bila prej navada. Seveda je to oškodovalo kupčijo in diskreditiralo marsikoga pri občinstvu. Naval v Schumijevo prodajalno je trajal le nekaj časa. Ustanovljene filijalke so kmalu zmrznile in občinstvo je čedalje bolj izostajalo. V zadnjih mesecih se je zdaj in zdaj čulo, da je firma v denarnih zadregah, a ker eksekucije niso bile brez vspeha, so ti glasovi zopet utihnil. Dober mesec je tega, kar je firma Schumi v Zagrebu otvorila veliko filijalko. Pričakovala je bržčas takega navala, kakor v Ljubljani, a to upanje se ni izpolnilo. Zagrebčani so imeli pri svojih židih že tako

bridke izkušnje, da so postali jako previdni in nezaupni. Vodja zagrebške filijalke je bil žid Winter, ki je svoj čas v Ljubljani faliral in za nekaj časa od tod izginil, potem pa se zopet semkaj vrnil. Pretekli teden so nakrat prišli v Ljubljano različni Schumijevi upniki, ker so izvedeli, da je Schumi v stiski in se ne more rešiti. Schumi je menda slutil, da pride do katastrofe. Poslal je svojo soprogo iz Ljubljane, sam pa se hotel v petek odpeljati baje na Dunaj po denar. Neki njegov upnik pa ga je dohitel na kolodvoru in mu grozil z aretiranjem, če ne ostane prostovoljno v Ljubljani. Schumi se je udal in ponudil upnikom poravnavo, toda med pogajanja so razne okolnosti vzbudile v upnikih sum, da so prevarani. Napravili so ovadbo, in včeraj zvečer je preiskovalni sodnik g. dr. Kremžar pustil Schumija odpeljati v zapor. Stvar je seveda obudila veliko senzacijo in raznašajo se vsakovrstne govornice, katerih ni mogoče natančno kontrolirati. Izvedeli smo, da je 168 upnikov, da znašajo pasiva nad 200.000 kron, blago, ki ga ima Schumi v zalogi, pa da je vredno kakih 20.000 kron. Glede filijalke v Zagrebu se čuje, da jo je Schumi prodal z vso zalogo blaga vred svaku omenjenega poslovodje Winterja, nekemu židu Kollmannu za 66.000 kron, a upniki so mnenja, da je bila ta kupčija le navidez sklenjena in da Kollmann sploh ničesar plačal ni, že zato ne, ker ničesar nima. Govori se, da sta tudi Winter in Kollmann aretirana. Schumijeva trgovina v Ljubljani je še odprta, a prodajanje gre na račun Schumijevih upnikov. Med Schumijevimi upniki utegne biti tudi dr. Šusteršičeva »Ljudska posojilnica«, pri kateri je imel Schumi giro-konto. Koliko je Schumi »Ljudski posojilnici« dolžan, oziroma če ima posojilnica za Schumijev dolg dobre girante, tega ne vemo, pač pa vemo, da je bil Schumi jeden glavnih zalagateljv klerikalnih konsumnih društev.

— Vspeh davka na žganje.

Dne 1. septembra je bil uveden novi davki na žganje. Dotični zakon določa, da se jeden del dohodkov od davka na žganje razdeli na dežele in sicer se je določilo, da se razdeli vsaj 19.2 milijonov kron na leto. Provizorični obračun za čas od 1. septembra do 31. decembra 1901 je sedaj gotov. Mesto 64 milij. kron se razdeli med dežele 7,957.178 K 42 v., v katero svoto pa je všteti tudi dohodek iz naknadnega davka od žganja, ki je bil do 1. septembra 1901 davka prost. Ta dohodek pa znaša 2,232.200 K 68. Od imenovane svote dobi Kranjska 360.086 K 20 v., Štajerska 372.992 K 74 v., Koroška 240.370 K 45 v., Istra 25.598 K 24 v., Goriška 25.765 kron 34 vinarjev in Trst 37.390 K 78 v.

— Velika defraudacije pri Sv. Lenartu

je prišla v nov štadij. Nastopilo je mariborsko državno pravdnštvo. Na znani poziv »Südmarke« je prišlo dosedaj milodarov 97 K 40 vin. Kaj je pač to proti 200.000 kronam, ki manjkajo v posojilnici! Mravlagova rodbina se baje seli iz trga.

— Vojno ministrstvo napram graškim nacionalcem.

Graški Nemci so še vedno zelo hudi na c. in kr. vojno, tako da ne dopustijo nikjer igrati vojaški godbi. Ne glede na to mržnjo pa je dovolil vojni minister, da se izročijo Gradčanom ob priliki velike pevske veselice vse vojaške rezervne postelje v Gradcu, Dunaju in Brnu.

— Zidarska stavka na Reki

se je raztegnila tudi na Sušak ter je sedaj splošna. Stavbni podjetniki so izdali izjavo, da se ne morejo ozirati na zahteve delavcev, dokler se ne bo dalo na Ogrskem veljavnemu obrtnemu zakonu tudi na Reki in Sušaku popolno pravomočje.

— Svojege strica oropal in umoril.

Rudar Fr. Čretnik iz celjske okolice je odpotoval nedavno s svojim stricem na Ogrsko iskat dela. Kmalu pa je brzojavil domov, da je stric umrl. Poizvedbe pa so dognale, da je Čretnik svojega strica umoril ter ga oropal za 400 kron. Hudobneža so prijeli v Ljubnem na Gor. Štajerskem ter ga izročili celjskemu okrožnemu sodišču.

— Pritožba iz občinstva.

Gosp. Andrej Terškan se nam pritožuje, da je paznik v bolnišnici Jože Žurga vzel neki

stranki liter vina, ki ga je hotela prinesiti nekemu bolniku ter vrgel polno steklenico daleč čez plot, da je ista priletela v dvorišče imenovane pritožnika ter bi ga bila skoraj zadela. Jezljivi in nepredvidni sluga pa niti noče spraviti razbitih kosov steklenice s pota ter bi najbrže rad, da bi na ta način dobil še par otrok z razrezanimi nožicami v bolnišnico.

— **Vojaška godba** bode svirala dne 6., 8., 15., 20., 22. in 29. t. m. v »Zvezdi« in dne 13. in 27. t. m. pa pri Tivoljskem gradu.

— **Poskušeni samomor.** Danes zjutraj ob pol 5. uri se je na Martinovi cesti dijak VII. gimn. razreda Franc Einspieler z vojaškim revolverjem ustrelil v desno stran prs. Krogla je šla skozi život. Ranjenca sta mitniška paznika prenesla v bolnico. Navedenec je prišel okoli 3. ure zjutraj k Šarabonovi hiši na Martinovi cesti in se je tam do pol 5. ure sprehal. Užitenški paznik Anton Košak ga je nekoliko časa opazoval, ker se mu je njegovo vedenje sumljivo zdelo. Ko se je paznik odstranil, je počil strel in paznik je, vrnivši se na cesto, dobil za plotom ležati Franceta Einspielera z revolverjem v roki. Paznik mu je odvzel revolver, poklical svojega tovariša, in ga z njegovo pomočjo odpeljal na vozičku v bolnico. Med potjo je hotel imeti Franc Einspieler revolver nazaj, češ, da se bo še enkrat ustrelil, ker se je prvkrat slabo zadel. Vzrok samomoru je dosedaj neznan.

— **Mladi berači.** Včeraj popoldne so po Poljanskem nasipu od hiše do hiše beračili štiri po 11 let stari dečki, vsi Vičani. Jeden je vedno stal na straži, drugi trije pa so po hišah pri strankah prosili. Policaj je dva taka mlada berača ujel in ju odgnal domov.

— **Izgubljene reči.** Na poti od Lattermanovega drevoreda mimo Kozlerjeve pivovarne do državnega kolodvora v Šiški je bila izgubljena srebrna remontoar-cilinder-ura. — Na Marijinem trgu je bila izgubljena zlata verižica s priveskom.

— **Meteor. mesečni pregled.** Minoli mesec veliki traven je bil nenavadno hladen in precej moker. — Opazovanja na toplomeru dajo povprek v Celsiusovih stopnjah: Ob sedmih zjutraj 7,6°, ob dveh popoldne 14,5°, ob devetih zvečer 9,7°, tako da znaša srednja zračna temperatura tega meseca 10,6°, za 3,3° pod normalom. — Opazovanja na tlakomeru dajo 733,7 mm kot srednji zračni tlak tega meseca, za 23 mm pod normalom. — Mokrih dni bilo je 18, padlo je pa vsega skupaj 156,6 mm dežja. — Ozračje bilo je ves čas zelo nemirno; pogostoma se je oglašala burja, češče jugozahodni veter.

* **Najnovejše novice.** Zaradi ovadustva v korist Rusije so prijeli v Tarnopolu nekega trgovca Janovicza in njegovega očeta. — Nova iznajdba nemškega cesarja Viljema. Pri zadnji cesarjevi paradi je armada prezentirala puške na način, kakršnega je našel cesar naslikanega pri starih grenadirjih. Cesar je bil ves srečen, da se je »griff« tako dobro posrečil. — Marija se je prikazala šestletnemu sinku železniškega čuvaja na žel. progi v nekem kraju na južnem Ogrskem. Takoj je prihitelo toliko lahkovernežev z bolnimi udi, da jih mora noč in dan orožniška patrulja odganjati s tira. — Obsedno stanje se je izreklo nad vso pokrajino Bajadov na Španskem, ker so štrajkujoči poljedelski delavci napadali oboroženo moč. — Nesreča v rudniku. V premogokopu kneza Hohenlohe v Sosnovicah v Galiciji je nastal požar, ko je bilo v rudniku 150 delavcev. O njihovi usodi še ni ničesar znanega. — Velik požar je uničil v Hofkirchenu na Gorenjem Avstrijskem 44 hiš, cerkev in šolo. — Premestitev ljubenske in pribramske rudarske akademije na Dunaj so sklenili zahtevati slušatelji ljubenske akademije. — Vsenemški dnevnik namerava začeti izdajati na jesen Vsenemška zveza. — Čin blaznika. V olomuški blaznici je napadel umobolni učitelj Rišanek neko žensko, ki je prišla k svojemu sinu, ter jo zadavil. — Kolerica se je pojavila na parniku, ki se vrača iz Kitajskega z italijanskimi vojski. Dva vojaka sta že umrla.

* **Loterija državna dobrodelna loterija.** Čisti dobiček XXII. drž. dobrodelne loterije, koje zrebanje se bo vršilo 12. junija t. l., je vsled ukaza Nj. Veličanstva določena za skupne vojaške dobre namene. Ta loterija je ta čas jako ugodna, kajti določeno je 17.822 dobitkov, vsi v gotovem denarju, med njimi glavni dobitki po 200.000 K, 15.000, 10.000 itd. Zlasti pa dobiček s 15.000 se je sprejel v

načrt čisto na novo in se je tudi drugače število dobitkov v primeri z loterijo v decembru l. l. znatno povišalo. Z ozirom na preugodno nado na dobiček kakor tudi vsled plemenitega svojega namena so srečke te loterije jako priljubljene, ker za 4 K (toliko stane 1 srečka) se prvič dobro delo, drugič pa ima lastnik srečke veliko nadejo, da srečka zadene.

* **Razpis nagrad za hrvatske izvorne drame.** Nova uprava hrvatskega deželnega gledališča v Zagrebu razpisuje troje nagrad za 3 hrvatske in izvorne drame, in sicer 1000 K za zgo dovinsko dramo, za lino veseligo ali dramo iz socialnega življenja 1000 ter za ljudsko igro 800 K.

* **Basist dvorne opere plem. Reichenberg,** ki je bil že poldrugo leto radi slaboumnosti na dopustu, je minoli petek pobesnel ter vse v svoji sobi razbil. Odvedli so ga v blaznico. Reichenberga so nedavno upokojili.

* **Zločini in nesreče.** Predilnica Leiterberger v Josefthalu je pogorela. Ravno tako tovarna železara »Karlshütte« pri Frideriku na Moravskem. — Pri Csapu (Ogrsko) se je podrl leseni most; nekaj »flosarjev« je utonilo. — V Fuldi (Bavarsko) je prišel sredi maše neki blazneli mizar v cerkev in zavpil »ogjenj!« Velikanska panika je provzročila mnogo zmešnjave in bilo je veliko ranjenih. — V Londonu je padla miss Brokes s zrakov plovom 300 m globoko ter se ubila. — V mestu Goliad (Teksas) je bil velikanski vihar, ki je porušil 3 cerkve, nad 100 hiš in ubil 90 oseb ter kakih 100 ranil.

* **S socialnega polja.** Mesto Berlin je velikansko naraslo v zadnjih desetletjih. L. 1860 je imelo le pol milijona prebivalcev. L. 1877 prvi milijon. L. 1902 (23. svečana) pa že 1.906.995 prebivalcev. — V rudokopu v Karbicu sta bila zasuta dva rudarja. V British Columbia (Severna Amerika) so eksplodirali plini v nekem rudokopu ter ubili 170 rudarjev. V rudokopih Fraternal in Thieske (Tennessee) je bilo vsled eksplozij ubitih 150, po drugih poročilih celo 300 rudarjev. — Špansko delavsko gibanje napreduje zadnje čase z velikansko vehemenco. Strokovna organizacija »Union general de Trabajadores« obstoji iz 226 sekcij z 32.778 člani. L. 1889 je bilo le 27 sekcij (t. j. posameznih strukovnih društev) s 3355 člani. L. 1899 že 69 sekcij s 6154 člani. Letos pa je, kakor rečeno, že čez 32.000 članov v čez 220 sekcijah. Stavbinski delavci imajo največ sekcij (51); potem pridejo kovinarji (28), lesni delavci (22) itd. Najmanj imajo delavci razsvetljevalne industrije (2). Največ organizacij je v Kataloniji (125), najmanj na Balearah (10). Največ članov pa je v Novi Kastiliji (10.845), najmanj v Aragoniji (185). Vse to je socialistično. Anarhisti pa so ustanovili »Nacionalno federacijo«, ki pa umira dan za dnevom. — V Neuseelandu se je uresničil lep starostni penzijski zakon. Če je kaka oseba 25 let v koloniji, ima pravico zahtevati v 65. letu penzije 432 K na leto. Izjeme so osebe, ki imajo več nego 6480 K premoženja, ali ki imajo z ženo skupaj nad 1246 K dohodkov. Marca t. l. je bilo čez 12.000 takih penzionistov, ki so dobivali čez 5 milijonov kron. — V Avstriji so večje stavke v Gradcu (jermenarji), v Florisdorfu (peki), na Dunaju (kamnoseki) itd. V Badenju (Bühlerthal) stojijo delavci raznih žag v stavki. Vodi jih rimsko katoliški kaplan... V Nenilly pri Parizu stavka krog 800 tobačnih delavcev. V Milanu stavka 600 nastavljenecv parne cestne železnice.

* **Nič več ropota na železnici.** V Berlinu so poskušali iznajdbo nekega tehnika, da vlak ne bo več ropotal. Pod tir se polagajo otlji pragi, ki leže v pesku. Sedaj napravijo kratko progo s takimi pragi za poskušnjo.

* **Kronanje kralja Edvarda.** Kraljevski par dospel v drugi polovici junija v Windsor za 8 dni, kjer se bodo vršile najsijajnejše dvorne veselice, 17. in 19. junija se vdeležita kralj in kraljica z vsem dvorom dirke v Ascotu. 27. junija se vrši kronanje z vojaško paradom in sijajnim obhodom. Kralj bo v ornatu, pozneje pa v uniformi. Delajo se že velikanske priprave. Aristokracija žrtvuje milijone.

* **Krvav tepež.** Iz Londona poročajo: Poveljniki neke nemške ekspedicije se je sprl z emirjem v Banyji ter ga zgrabil za goltanec. Emir pa ga je zabolodel, pobočnik je zato emirja ustrelil, emirjevo spremstvo pa je ubilo pobočnika. Mrtvi so bili torej emir, poveljnik in pobočnik.

Društva.

— **Odbor št. jakobsko-trnovske ženske podružnice sv. Cirila in Metoda** vabi vse p. t. dame k udeležbi rednega občnega zbora, kateri bo v četrtek 5. t. m. ob 5. uri popoldne v damski sobi »Nar. doma«.

— **Pevsko društvo »Lira« in Prostovoljno gasilno društvo v Kamniku** priredita dne 10. avgusta t. l. skupno dvajsetletnico obstanka obeh društev. Isti dan se vrši tudi blagoslovljenje novega gasilnega doma. Zveza kranjskih

gasilnih društev pa ima tudi isti dan v Kamniku svoj zvezni občni zbor. Slavna društva se tedaj vlnudno prosijo, da se blagovolijo pri prireditvah morebitnih svojih slavnostij blagohotno na to kamniško slavnost ozirati.

— **Mariborska čitalnica** priredi dne 8. t. m. v »Narodnem domu« gledališko predstavo »Deseti brate«. Uprizoritev »Rokovnjačev«, ki je obakrat krasno uspela, dala je neumornim našim diletantom in njih požrtvovalnemu režiserju pogum, lotiti se tudi te težke igre. Upajmo, da bode udeležba tudi to pot prav obilna.

— **Slovensko učiteljsko društvo kočevskega okraja** je zborovalo dne 15. maja v Ribnici. Zborovanja so se udeležile tri četrtine društvnikov. Po krepkem predsednikovem pozdravu bil je razgovor o praznovanju štiridesetletnega službovanja oziroma petindvajsetnega nadziranja našega priljubljenega g. nadzornika A. Jeršinoviča. Sklenilo se je: učitelstvo tega okraja se pokloni na dan učiteljske konferencije s posebno adresno ter primernim spominskim darom svojemu nadzorniku. Pripravljajni odbor, obstoječ iz gg. Engelmana, Kobler-Fleša, Gregorača, Pavčiča (kot pevodvaja) in Tomšiča, se pooblasti, da vse v to svrhu potrebno ukrene in pripravi. Na-to je poročal tajnik Štefančič o društvenem delovanju. Izvršitev sklepov zadnjega zborovanja se vzame odobruje na znanje. Obžaluje nesklepnost lanskega zborovanja, spodbuja k večji zavednosti, češ, da je tudi naše društvo mala stezica izmed mnogih lepših potov, vodečih k hiši učiteljske lepše bodočnosti. Društveno premoženje znaša 61 K 58 h. (Poročevalec: tajnik). Potem je govoril društveni predsednik nadučitelj Gregorač o pomenu memoriranja. Kratkemu a jednatemu govoru je sledila živahna pohvala. Delegatoma k zborovanju »Zaveze« se določita Krže in Štefančič, njiju namestnikom št. Tomšič. Za novo društveno dobo je bilo z vslikom izvoljen stari odbor, le mesto odidelega gosp. J. Hribarja pride gospa Kobler-Fleš. Ta se je kasneje sestavil takole: F. Gregorač, predsednik; št. Tomšič, njega namestnik; Fr. Štefančič, tajnik; Kobler Fleš, blagajničarica; A. Cvar odbornik. Ko je še društ. Zupančič obljubil, na prihodnjem zborovanju, ki se ima še letos vršiti, poročati o formalnih stopnjah, zaključil je predsednik zborovanje, zahvalivši prisotne na udeležbi ter s prošnjo, da bi z isto vnmemo in vsaj v tolikem številu kot zdaj došli k vsakemu zborovanju, da bi tako moglo društvo dajati večji znak življenja o sebi.

— **Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj** izleti v nedeljo dne 8. junija t. l. v Šmartin ob Paki ter se udeležijo zborovanja bratskega »Šaleškega učiteljskega društva«. Odhod iz Celja ob pol 8. uri v jutro z velenskim vlakom.

— **Šaleško učiteljsko društvo** priredi v nedeljo, dne 8. rožnika t. l. k Sv. Martinu ob Paki izlet, katerega se bode udeležilo tudi celjsko, savinsko in gornjegrajsko učiteljsko društvo. Vspored: Ob pol 10. uri zborovanje; po zborovanju skupen obed. Zaradi obeda naj se blagovolijo cenj. udeleženci javiti g. I. Kranjcu, učitelju pri Sv. Martinu ob Paki. Zborovanje vrši se pri vsakem vremenu sigurno 8. rožnika in ne kakor je bilo vsled nastalih težkoč nekaterim javljeno za 15. dan rožnika. Tovariši in tovarišice! Pridite v mnogobrojnem številu, da si prijateljski stisnemo roke in preživimo nekaj veselih trenutkov, da se tesneje združimo, in okrepimo za bodočnost!

— **Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo** naznanja: Ker se je šola v Zibiki radi boleznj zaključila, odpade tam nameravana hospitacija ter se vrši prihodnje zborovanje v nedeljo 8. junija ob desetih pri Sv. Križu tik Slatine.

— **»Ilirija« v Pragi.** Društveni odbor je sledeče sestavljen: I. U. St. Evgen Savojec, predsednik; I. U. St. Julijan Pavliček, tajnik; I. U. St. Mirko Koršič, blagajnik; Ing. St. Franc Sitar, knjižničar; I. U. St. Albin Domicelj, odborov namestnik; St. mech. Mihael Presel in St. mech. Adolf Turk, revizorja. Društvo šteje 22 rednih, 6 izrednih in 3 ustanovne člane.

Književnost.

— **»Ljubljanski zvon«.** Vsebinsa junijskega zvezka: I. A. Askerc: Rap-sodije bolgarskega goslarja. X. Boj pri Petriču. — XI. Hristo Botev. I. Na »Radeckem«. 2. Na Stari planini. — XII. Hajdukova vizija. (Konec.) 2. Josip Kostanjeve: Noč. Povest. (Dalje prihodnjič) 3. C. Golar: Iz bosanskega perivoja. Pešem. 4. Jan Vobornik: Svato-pluk Čech. Iz češkega rok. prevedel—dil. (Konec.) 5. Vojanov: Prazno srce. Pešem. 6. Etbih Kristan: Volja. Drama. (Dalje prih.) 7. V. S. Fedorov: Pešem. 8. R. Perušek: Srbsko šolstvo. (Konec.) 9. E. Gangl: Za mizo. Pešem. 10. Zofka Kveder: Domá. Črtica. 11. Književne novosti. A. A.: »Vseučilski zbornik«. — R. Perušek: »Slovenska Šolska Ma-

tica«. (Konec prihodnjič.) — Dr. Fr. Zbašnik: Venec slovenskih povesti. 12. Glasba. Dr. Vladimir Foerster: Novi akordi. — Dr. Vladimir Foerster: Koncert pevškega društva »Smetana«. 13. Upodabljaljoča umetnost. Verbič F. — P. S. Žmitek: Umetniška razstava J. Kračkoveškega v Peterburgu. — P. S. Žmitek: Vereščaginov atelier v »beli hiši«. 14. Med revijami. »Zvonček«. — »Slavjanski vjek«. — »Kolo«. 15. Splošni pregled. Četrti shod slovenskih časnikarjev v Ljubljani. — J. T.: Filharmonijsko društvo v Ljubljani. — Katastrofa na antilskem otoku Martinique. — † Bret Harte. — Novi nemški pravopis. — Popravki.

— **»Planinski Vestnik«** ima v 5 številki tole vsebino: Nov izlet na Gorenjsko. — Eden dan v Grin-tavcih. Spisal dr. Fr. Tomiňek. — Po Hrvaški, Švici in okoličinah kolesu. Spisal Juraj Lubič. — Društvene vesti. — Književnost: Bled in okolica. Spisal Iv. Mlakar in dr. Klimek.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 4. junja. Poslanska zbornica razpravlja danes o nujnih predlogih. Najprej je prišel na vrsto Ferjančičev nujni predlog, naj se odobre neki zakoni glede nalaganja pupilarnih denarjev. Dotični zakoni so bili brez debate odobreni. Potem je bil odklonjen nujni predlog Romančukov glede gališke propinacije. Pri ti razpravi je prišlo med poljskimi poslanci do burnih prizorov. Končno je prišel na razpravo Breiter-Pernerstorferjev predlog zaradi krvavih dogodeb v Lvovu. Ministrski predsednik Körber je branil namestnika in oblastva. — Prihodnja seja bo v sredo.

Dunaj 4. junija. V poljskem klubu je podan predlog, naj poljski člani delegacije sicer glasujejo za vojni proračun, a s protestom, ki naj zahteva, da bodi avstrijska politika neodvisna od politike Nemčije.

Dunaj 4. junija. Hrvatsko slovenski klub in Šusteršičev klub imata danes popoldne sejo, na kateri skleneta združenje.

Dunaj 4. junija. Ministrski predsednik je obljubil deputaciji agrarnih poslancev, da reši gospodska zbornica še v tekočem zasedanju zakon glede terminske kupčije.

Olomuc 4. junija. Včeraj je imela trgovska in obrtna zbornica prvo sejo. Vladni zastopnik je govoril samo nemški in je izjavil, da mu je bilo uradno prepovedano, govoriti tudi češki.

Bruselj 4. junija. Listi trde, da pojde Krüger v kratkem v Južno Afriko.

Narodno gospodarstvo.

— **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** V mesecu maju t. l. je bilo vloženo pri »Ljubljanski kreditni banki« na vložne knjižice in na tekoči račun 779.977 K 90 h, vzdignjenih pa 899.593 K 96 h. Skupno stanje vlog je bilo koncem meseca maja t. l. 3.121.070 K 13 h.

— **Mestna hranilnica ljubljanska.** Meseca maja 1902 vložilo je v mestno hranilnico ljubljansko 921 strank 521.548 K 25 h, 830 strank pa dvignilo 424.857 K.

— **Posojilnica v Ribnici.** Meseca maja t. l. vložilo je 162 strank 52.145 K 50 h, vzdignilo 129 strank 62.346 K 84 h, posojila se je izplačalo 25 strankam 36.310 K, - promet za mesec maj t. l. iznaša 205.281 K 20 h.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu.** V mesecu majniku 1902 je 269 strank vložilo 83.948 K 46 h, 183 strank vzdignilo 88.864 K 04 h, torej manj vložilo 4.915 K 58 h, 9 strankam se je izplačalo posojil 15.050 K, stanje vlog 1.940.205 K 45 h, denarni promet 456.980 K 06 h.

— **Občinska hranilnica v Krškem** je imela v mesecu maju 1902. l. 27.776 K 54 h dohodkov in 27.775 K 64 h izdatkov. Hranilne vloge so znašale 31. maja 171.637 K 89 h, posojila pa 162.085 K 02 h.

— **Mestna hranilnica v Kamniku.** V mesecu maju 1902 je 105 strank vložilo 27.513 K 66 h, 53 strank dvignilo 19.632 K 39 h, 19 strankam se je izplačalo posojil 22.390 K, stanje vlog 469.800 K 65 h, stanje posojil 190.331 K 76 h, denarni promet 123.506 K 46 h.

— **Mestna hranilnica v Radovljici.** V mesecu maju 1902 je 245 strank vložil 84.452 K 69 h, 185 strank vzdignilo 58.225 K 35 h. 43 strankam se je izplačalo posojil 25.060 K, denarni promet 265.036 K 83 h.

Borzna poročila.

Dunajska borza

dné 4. junija 1902.

Skupni državni dolg v notah	101 70
Skupni državni dolg v srebru	101 55
Avstrijska zlata renta	120 70
Avstrijska krona renta 4%	99 80
Ogrska zlata renta 4%	120 60
Ogrska krona renta 4%	97 95
Avstro-ogrsko bančne delnice	1603 —
Kreditne delnice	688 50
London vista	240 27 1/2
Nemški državni bankovci za 100 mark	117 27 1/2
20 mark	23 46
20 frankov	18 07
Italijanski bankovci	93 60
C. kr. cekini	11 32

Žitne cene v Budimpešti

dné 4. junija 1902.

Termin.			
Pšenica za oktober	za 50 kg	K	8 03
Rž	oktober	50	6 72
Koruza	julij	50	5 14
"	avgust	50	5 23
"	maj 1903.	50	5 16
Oves	oktober	50	5 89

Efektiv.
Nespremenjeno.

Darila.

Upravništvu našega lista sta poslala:
Za družbo sv. Cirila in Metoda. Gospod Joško Bergant, učitelj v Turjaku, 1 K 30 v., vesela družba na Turjaku zbrala med seboj. Živeli!
Za Prešernov spomenik. Gosp. Jan Novak v Pragi kot del nagrade za prestavo povesti „List za listom“ 5 K. Živeli!

Narodovo zdravilo. Tako se sme imenovati bolesi utešujoče, mišice in živce krepčujoče, kot mazilo dobro znano „Mollovo francoško žganje in sol“, katero se splošno in uspešno porablja pri trganju po udih in pri drugih naslednjih prehlajenja. Cena steklenici K 1 90. Po poštnem povzjetju razpošilja to mazilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj na DUNAJI, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi je izrecno zahtevali MOLL-ov preparat, zaznamovan z varstveno znamko in podpisom. 2 (12-8)

Se dobiva povsod

neobhodno potrebna zobna Crème
vzdržuje zobe čiste, bele in zdrave,

Pri zlati žili se prav s posebnim vspehom rabi

slatina „Styria“.

Proti zobobolu in gnilobi zob
izborno deluje dobro znana
antiseptična

Melousine ustna in zobna voda
katera utrdi dlesno in odstranjuje neprijetno sapo iz ust.

1 steklenica z navodom 1 K.
Razpošilja se vsak dan z obratno pošto ne manj kot 2 steklenici.

Zaloga vseh preizkušanih zdravil, medec. mil, medicinalnih vin, specijalit, najfinejših parfumov, kirurški obvez, svežih mineralnih vod i. t. d. (519-14)

Deželna lekarna Milana Leustek-a
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubil. mostu.

Zahvala.

Slavno bralno društvo v Litiji izročilo je podpisnemu vodji znesek 74 72 K kot polovico čistega prebitka dne 11. maja pod vodstvom g. Nerata tako vrlo vspelega koncerta z naročilom, da je ta znesek vporabili za revno šolsko mladino litijsko.
Za ta velikodušni dar in za priznano naklonjenost do šolske mladine, spolnujeta podpisana le prijetno dolžnost, da se imenom obdarovane revne šolske mladine blagim mladinsko-bom kar najiskrenejše zahvaljujeta.

Krajni šolski svet v Litiji Šolsko vodstvo v Litiji
2. junija 1902. 2. junija 1902.

L. Svetec, predsednik. Andoljšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 1. junija: Magdalena Zevnik, delavka, 17 let, Radeckega cesta 11, jetika.

V deželni bolnici:

Dne 30. maja: Jakob Čehun, umir. jetniški paznik, 50 let, kap.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306 2 m. Srednji tlačni tlak 736 0 mm.

Junij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C.	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
3.	9. zvečer	737 8	16 6	sl. sever	oblačno	
4.	7. zjutraj	738 4	15 1	sl. ssszah.	oblačno	
"	2. popol.	738 0	19 6	sl. zahod	skoro obl.	28 6 mm.

Srednja večerajšnja temperatura 16 7°, nočna: 16 3°.

Velika dvorana „Tonhalle“.

V četrtek, dné 5. junija 1902
ob 8. uri zvečer

še ena senzacionalna predstava

z novim programom
modernih čudežev sloviti umetnikov

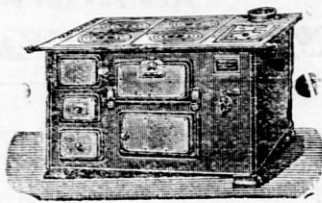
HOMES & FEY

Okultizem, spiritizem, psihologija, somnambulizem, prenašanje misli. Prvikrat v Evropi: vohajoči in videči medij. Pred kratkim priredila na Dunaju v lastnem glediškem salonu modernih čudežev, Kohlmarkt 1, 1000 predstav. Strah iz Berolina, Resau, Mödlinga in Brunoca. Davenport-ova škrinjica strahov.

Novo! Izvirni eksperiment Homes-a in Fey-a. Novo! Sedež 3, 2 in 1 K. Galerija 1 K. Stojšče 80 vin. Dijaske vstopnice 60 vin. (1270-2)

Vstopnice se prodajajo od danes naprej v trgovini J. S. Benedikt-a, Stari trg.

„Triumph“ štedilna ognjišča

za domačije, ekonomije, restavracije, zavode itd. Priznana izboren fabrikat. Jako veliko se prištedi na kurjavi. (780-19)

Dobiva se v vsaki večji železninski trgovini.

Tovarna štedilnih ognjišč „Triumph“
S. Goldschmidt & sin
Wels na Gorenje Avstrijskem.

Gld. 6 Gld. 6 Nedosežno
po svoji lepoti in natančnosti so moje pristne švicarske
briljantne črne
jeklne

Savonnet - remontoir - ure, dvojnato krite s trojnimi briljant-črnoklenimi pokrovi, z jako finimi, točnimi kolesi (triletno realno jamstvo), s patent notranjo uravnava kazalnikov, s kakor opal se bliščečo fondant-cifrnico, okraj, kazalniki, obod in kronica so iz prstnega double-zlata. Te ure so vsled svoje elegantne opreme jako priljubljene in vsakdo jih rad nosi.

Cena z zavijem gld. 6.—
Briljant-črne-jeklne damske ure, odprte, v jako fini izpeljavi, gld. 7.—. K tem uram primerne gosposke in damske veržice iz double-zlata z obeskom gld. 1-50. Pristna niklasta remontoir-ura gld. 3.—. Pristna silberin-remontoir-ura z dvojnimi pokrovom gl. 5.—. Razpošilja se po poštnem povzjetju. Neugajajoče se zamenja ali se denar vrne, zatorej ni riziko.

Jožef Spiering
na Dunaju, I., Postgasse št. 2 c.
Velik ilustrovan cenik ur, verižic, prstanov itd. gratis in franko. (1283-1)

Novosti

konfekciji za dame

priporočata 5 (1054-5)

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernove ulice šte. 9.
Ilustrovani ceniki zastoj in franko.

Rokavice

iz tkanine,
glacé in pralnega usnja
dobre vrste
kakor tudi (2626-53)

kožice za snažiti

v različni velikosti po nizki ceni pri

Alojziju Persché

Pred škofijo 22.

Motori na veter

ki se sami regulirajo po smeri in moči vetra ter so varni pred viharjem, popolnoma iz jekla in železa, imajo za 30% večji uspeh kakor drugi dosedanja sistemi. Za samodelavno vzdigovanje vode, s katerim niso spojeni nikakršni stroški, za občine, posestva, tovarne itd., kjer je malo vode, kakor tudi za gonitev mlinov za debelo in fino moko gradi b (1088-5)

Ant. Kunz
c. kr. dvorni zalagatelj
Moravske Granice (Mährisch-Weiskirchen).

Izvežban
solicitator ali stenograf
se sprejme takoj. Plača po zmoglosti.

Dr. Josip Kolšek
odvetnik, Laško.
(1245-5)

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Proga 6ez Trbiž. Ob 12. uri 24 m po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Ansee, Solnograd, čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 7. uri 5 m zjutraj osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne osonni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m popoludne osonni vlak v Trbiž, Beljak, v Pontabel, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezera, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejevice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francovevare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. Ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 m popoludne v Podnar-Kropo. Ob 10. uri po noči osonni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, (Ljubljana-Monakovo direktni vozovi I. in II. razreda). — Proga v Novomesto in v Kočevje. Osonni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novomesto-Straža, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m popoludne istotako, ob 7. uri 08 m zvečer v Novomesto, Kočevje. — Prihod v Ljubljano juž. kol. Proga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m zjutraj osonni vlak z Dunaja čez Amstetten in Monakovo, (Monakovo-Ljubljana direktni vozovi I. in II. razreda), Inomosta, Franzensfeste, Solnograda, Linca, Steyra, Anseea, Ljubna, Celovca, Beljaka. Ob 7. uri 12 m zjutraj osonni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 16 m dopoldne osonni vlak z Dunaja čez Amstetten, iz Lipska, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiba, Bregenca, Inomosta, Zella ob jezera, Lend-Gasteina, Ljubna, Celovca, St. Mohorja, Pontabla. — Ob 4. uri 44 m popoludne osonni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfeste, Pontabla. Ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 38 m zvečer iz Podnarta-Krope. — Ob 8. uri 51 m zvečer osonni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejevic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta. Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osonni vlaki: Ob 8. uri in 44 m zjutraj, iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m popoludne iz Straže Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer, istotako. — Odhod iz Ljubljane drž. kol. v Kamnik. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m popoludne, ob 6. uri 50 m in ob 10. uri 25 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Prihod v Ljubljano drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoldne, ob 6. uri 10 m in ob 9. uri 55 m zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — Srednjeevropski čas je krajevemu času v Ljubljani za 2 minute spredi. (1393)

Staroslavno žvepleno kopališče na Hrvatskem

Varaždinske toplice
ob zagorski železnici (Zagreb-Čakovec).
Železniška postaja — pošta in brzojav.

Analiza po dvornem svetniku profesorju dr. Ludwigu 1. 1894. 58° C vroč vrelce, žvepleno mahovje, nedosegljivo v svojem delovanju pri mišični skrnini in kostenini v členkih, boleznih v zgibih in otrpenju po vnetici in zlomljenju kosti, protinu, živčnih boleznih, boleznih v kolki itd., ženskih boleznih, poltnih in tajnih boleznih, kroničnih boleznih obistij, mehurnem kataru, škrofeljnih, angleški bolezni, kovnih diskrazijah, n. pr. zastrupljenju po živem srebru ali svincu itd.

Pitno zdravljenje pri boleznih v žrelu, na jabolku, prsih, jetrih, v želodcu in v črevih, pri zlati žili itd. itd.

Elektrika. — Masaža.

Zdravilišče z vsem komfortom, vodovod iz gorskih vrelcev, zdravljenje z mrzlo vodo z douche — in po Kneippu, celo leto odprto; sezona traja od 1. maja do 1. oktobra. Prekrasen velik park, lepi nasadi, lepi izleti. Stalna zdravniška godba, katero oskrbujejo člani orkestra zagrebške kr. opere. Plesne zabave, koncerti itd.
Na postaji Varaždinske toplice pričakuje sleherni dan omnibus goste. Tudi so na razpolago posebni vozovi in se je zaradi istih prej obrniti na oskrbništvu kopališča.
Zdravniška pojasnila daje kopališki zdravnik doktor A. Longhino. — Prospekte in brošure razpošilja zastoj in poštine prosto (797-7) oskrbništvu kopališča.

Dobro izurjena (1280-1)

šivilja

za šivanje životov se sprejme.
Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

2 stara čolna

še dobro ohranjena, za prevažanje kamna itd., se ceno prodasta.
Vpraša naj se pri gosp. Mariji Ani Wake, veleposestnici nad postajo Zagorje ob Savi. (1279-1)

Mašinist

se išče za večjo parno žago.
Zmožen mora biti slovenskega jezika. Prednost imajo oni, ki se razumejo tudi na električno razsvetljava. (1213-5)
Kje? pove upravništvo »Slov. Nar.«.

Obrt z velikim dobičkom

je izdelovanje likerov in esenc mrzlim načinom. Vsak, ki se želi te proste obrti prijeti ali si isto vpeljati, in k temu ni treba niti velikega kapitala, niti velikih prostorov, niti posebnih strokovnjakiških znanosti, naj vpraša pod šifro: „Ohne viel Capital 1000“ anonončno ekspeditijo Edward Braun, Dunaj I, Liebenberggasse 2. (1194-4)

Hiša

v najboljšem stanu, v kateri se nahaja trgovina mešanega blaga in gostilna, v jako lepem večjem trgu, je zaradi družinskih razmer pod zelo ugodnimi pogoji na prodaj, eventualno se dá v najem.
Vprašanja naj se pošljejo pod „hiša“ upravništvu »Slov. Naroda«. (1242-5)

(1282) G. Z. Firm. 161. Einz. I. 292 I.

Aenderungen und Zusätze zu bereits eingetragenen Einzel- und Gesellschaftsfirmen.

Eingetragen wurde im Register für Einzel-firmen:
Sava, Gerichtsbezirk Kronau, Ant. Trevn, Gemischtwarenhandlung. Procura ertheilt dem Stefan Podpac. K. k. Landesgericht.

Laibach, am 30. Mai 1902.
Izpremembe in dostavki k že vpisanim posameznim in združnim tvrdkam: Vpisan je bil v register za posamezne tvrdke: Sava, okrajna sodnja Kranjska gora, Ant. Trevn, trgovina z mešanim blagom. Procura podeljena Stefanu Podpac. — C. kr. deželno sodišče v Ljubljani, dne 30. maja 1902.

Vabilo

na
II. redni občni zbor

Glavne slovenske hranilnice in posojilnice v Ljubljani

kateri se boe vršil
dne 18. junija 1902
ob 2. uri popoludne

v združni pisarni na Kongresnem trgu št. 15.

Dnevni red:
1. Potrjenje letnega računa za leto 1901.
2. Volitev upravnega sveta in nadzorstva.
3. Predlogi društvenikov.

(1286) Ravnateljstvo.

Pozor (1190-5)
trgovci in gostilničarji!
Kranjske
salame
zelo okusne kakovosti, 1 kg. 1 gld. 20 kr., razpošilja od 5 kg. naprej po pošti in železnici proti povzjetju
Dragotin Novak
v Trebnjem, Dolenjsko.

Trgovski pomočnik.

Za špecerijsko trgovino v Ljubljani se sprejme spreten in marljiv pomočnik, vojašine prost, s prav dobrimi priporočili, pod ugodnimi pogoji.

Ponudbe naj se pošljejo pod znamko „Špecerijski pomočnik“ na upravništvo »Slov. Narod.« (415-88)

Zahtevajte

v prodajalnah,
v kavarnah in
v gostilnah

Cvekov brinovec

v originalnih steklenicah.

2 natakariči

(na račun) se takoj sprejmeta.

S kavcijo imata prednost. 1269-3

Restavracija pivovarne Auer
Wolfove ulice 12, Ljubljana.

Računski zaključek

Kranjskega društva v varstvo lova
za dobo od dne 1. januarja do dne 31. decembra 1901.

A. Prejemki.		B. Izdatki.	
	K h		K h
1. Blagajnično stanje 31. decembra 1900	411 04	1. Vložek v Ljubljansko kreditno banko	400
2. Donesek 127 članov po 6 K.	762	2. Nagrade c. kr. orožništvu	600
3. " 5 " " 2 "	10	3. " osebju za varstvo lova	149 50
4. " 126 " " 1 "	126	4. " stražnikom	12
5. " članov za l. 1898. "	6	5. Nagrada gospodu Tomitschu	100
6. " " " l. 1899. "	6	6. Znamke in pisarniške potrebščine	39 20
7. " " " l. 1900. "	33	7. Inserati in tiskovine	99 39
8. " " " l. 1902. "	6	8. Donesek dolenjeavstrijskemu društvu v varstvo lova	6
9. " dveh ustanovnikov po 120 K	240	9. Donesek hrvaškemu društvu v varstvo lova	6
10. Darilo kranjske hranilnice	200	10. Nakup pušk tatinskih strelcev	47 96
11. Skupilo za društvene znake	24 72	11. Nakup 55 parov jerebic	701 08
12. Odplačilo Ljubljanske kreditne banke	80	12. Postrežki	13 30
13. Skupilo za 54 parov jerebic	432	13. Blagajnični ostanek	162 35
Svota prejemkov	2336 76	Svota prejemkov	2336 76

F. M. Regorschek s. r.
društveni blagajnik.
Gvido Schneditz s. r. Jožef Pleiweis s. r. Adolf Perles s. r.

Izkaz premoženja dne 31. decembra 1901.

Vloženo na knjižico št. 196.467 kranjske hranilnice z obresti	K 5115 64
Vloženo na knjižico št. 3893 mestne hranilnice z obresti	1467 96
Vloga pri Ljubljanski kreditni banki z obresti	338 50
Zaloga društvenih znakov	103 31
V gotovini	162 35
Svota	K 7187 76

F. M. Regorschek s. r.
društveni blagajnik.

Gvido Schneditz s. r. Jožef Pleiweis s. r. Adolf Perles s. r.

Pristni kranjski
laneno oljnati firnež
prodaja (1140-7)
Adolf Hauptmann v Ljubljani
tovarna oljnatih barv, firneža, laka in steklarskega kleja.
Ilustrovani ceniki so franco na razpolago.

Razglas.

Podpisani krajni šolski svet naznanja, da se bo dne 19. junija t. l. prodala na dražbi stara šola v Košani.

Prodaja se vrši na lici mesta ob 9. uri dopoldne. Poslopje je pripravno za prodajalno ali gostilno in stoji na najlepšem prostoru v vasi. Plača se lahko takoj ali pa v treh letih. V zadnjem slučaju se bodo zaračunile 5 1/2% obresti. K posloju spada tudi majhen prostor za vrt.

Krajni šolski svet v Košani,
dne 23. maja 1902.

Na Najvišje povelje Njega c. in kr. apost. Veličanstva.

XXII. c. kr. državna loterija

za skupne vojaške dobrodelne namene.

Ta denarna loterija,
edina, ki je na Avstrijskem dovoljena po postavi,
obsega 17.822 dobitkov v gotovini, v skupnem znesku 442.850 K.

Glavni dobitek:
200.000 kron v gotovini.

Srečkanje se vrši nepreklicno 12. junija 1902.
Srečka stane 4 krome.
Srečke se dobivajo v oddelku za državne loterije na Dunaju III., sprednja Zollamtsstrasse 7, v loterijah, tabačnih trafikah, davkarijah, poštnih, brzojavnih in železniških uradih, menjalnicah i. t. d. Načrti srečkanja za kupovalce brezplačno. (1029-8)

Srečke se pošiljajo poštne proste.
C. kr. dohodna loterijska direkcija.
Oddelek za državne loterije.

Velika zaloga (114-42)

Styria-, franco-
skih Peugeot-,
Stefanie-koles

pristnih Jos. Reithoffer sinov
Pneumatik
katere nudim po isti ceni, kakor tovarna.

Pristne švicarske žepne ure, budilke, stenske ure, verižice, prstane itd. itd. Namizne oprave (Besteck).

Najboljši šivalni stroji.
Najnižje cene in jamstvo!
Z vsem spoštovanjem
Fr. Čuden
urar in trgovec, na Mestnem trgu št. 25, nasproti rotovža.

Uvažno naznanilo!

Ker sem se hotel, kakor znano, 1. maja 1902 iz svojih začasnih založnih prostorov na Sv. Petra cesti stalno preseliti na Mestni trg št. 5, in mi je to, žalibog, slučajno izpodletelo, in ker sem zaradi tega odpovedal najem ene izmed svojih dosedanjih prodajalnic, sem primoran nabavljeno blago po ceni oddati, in zato so od današnjega dneva vse cene znatno znižane in od 20. maja je

velika prodaja ostankov
za vsako možno ceno.

Vse cenjene kupce upam v istini z jako nizkimi cenami odškodovati, ako morda pri obisku moje sedanje prodajalnice naleté na nekoliko nerada zaradi premnogege blaga v prodajalnici.

Z velespoštovanjem

(487-27)

FRIDERIK HODSCHAR

Ljubljana
„Pri Amerikancu“ Sv. Petra cesta št. 4 in 6. „Pri Amerikancu“.